

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 4 grudnia 2018 r.

Znak: WK-610/31/4/18

Pan
Joachim Smyła
Starosta Lubliniecki

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 20 sierpnia 2018 r. do 28 września 2018 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Powiatu Lublinieckiego, za okres od 1 stycznia 2013 r. do 28 września 2018 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym 5 października 2018 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 561).

W zakresie zamówień publicznych:

– *W 2016 r. realizowano zadanie pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr S 2324 od skrzyżowania z ul. Słoneczną od skrzyżowania z ul. Wiejską w miejscowości Kochanowice”, w zakresie którego stwierdzono:*

- *zamawiający zawarł dnia 28 czerwca 2016 r. z wybranym w wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego wykonawcą: HUCZ Sp. z o.o. Sp. K. z Boronowa na kwotę 1.590.914,55 zł umowę nr WOR.272.8.2016 pomimo faktu, że wykonawca nie wniósł zabezpieczenia należytego wykonania umowy, o którym mowa w § 13 ust. 1 umowy, w myśl którego dla zabezpieczenia należytego wykonania umowy, wykonawca wnosi zabezpieczenie w formie gwarancji ubezpieczeniowej na kwotę 159.091,46 zł (10 % wartości brutto zadania). Naruszono tym art. 94 ust. 3 w związku z art. 147 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 1994 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.), zgodnie z którymi jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana, nie wnosi wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zamawiający może wybrać ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert bez przeprowadzania ich ponownego badania i oceny (w postępowaniu złożono łącznie cztery oferty, które nie podlegały odrzuceniu).*

Zamawiający żądał od wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które miało służyć pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

Zgodnie bowiem z zapisami rozdziału XIV s.i.w.z. ust. 1 i ust. 3, wykonawca, którego oferta została wybrana, był zobowiązany do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 10 % wartości ceny całkowitej podanej w ofercie, służącemu pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.

W powyższym postępowaniu zamawiający przyjął jako prawidłową gwarancję ubezpieczeniową wniesioną tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy z dnia 24 czerwca 2016 r., gdzie jako adresat gwarancji i beneficjent wynikających z niej uprawnień wskazana została Gmina Lubliniec zamiast Powiatu Lublinieckiego. Powyższą gwarancję przyjął Inspektor w Wydziale Organizacji Starostwa Powiatowego w Lublińcu. Powyższym działaniem zamawiający nie zabezpieczył ewentualnych roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

Dopiero w trakcie kontroli, na mocy aneksu nr 1 z dnia 27 września 2018 r. do ww. gwarancji ubezpieczeniowej dokonano zmiany beneficjenta gwarancji, poprzez zapis: „Niniejszym Aneks nr 1 koryguje się błędnie przywołanego Beneficjenta gwarancji: Jest: Gmina Lubliniec ul. Paderewskiego 5, 42-700 Lubliniec Zmienia się na: Powiat Lubliniecki, ul. Paderewskiego 7, 42-700 Lubliniec”. Jednocześnie, ubezpieczyciel stwierdził, że pozostałe warunki określone w Ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr 32GG04/0373/16/0171 z dnia 24.06.2016 r. nie ulegają zmianie.

Zatem, gwarancja tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy została sporządzona i przedłożona zamawiającemu prawie dwa lata po wykonaniu przedmiotu umowy (odbior końcowy miał miejsce 17 października 2016 r.) oraz prawie dwa lata i dwa miesiące po podpisaniu umowy.

Wobec braku wniesienia przez wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zamawiający nie skorzystał z uprawnienia do zatrzymania wadium w wysokości 40.000 zł, o którym mowa w art. 46 ust. 5 pkt 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z ww. przepisem, zamawiający zatrzymuje wadium, jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana nie wniósł wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

- zaniechano wykonania postanowień ww. umowy z dnia 28 czerwca 2016 r. poprzez rezygnację z prowadzenia dziennika budowy. W ww. umowie wprowadzono szereg zapisów, dotyczących odbioru końcowego robót oraz odbioru robót zanikających, z których wynikał obowiązek prowadzenia dziennika budowy. Mianowicie:
  - ~ z § 3 ust. 1 i ust. 2 wynikało, że jako termin zakończenia całości robót określono zgłoszenie ich do odbioru w dzienniku budowy oraz potwierdzenie wpisem do dziennika budowy faktu zakończenia robót przez inspektora nadzoru,
  - ~ w § 8 określono mechanizm dokonywania odbioru wykonanych robót. I tak w ust. 1 tego paragrafu wskazano, że przedmiotem odbioru końcowego będzie przedmiot umowy, natomiast w § 8 ust. 2 zapisano, że wykonawca zgłosi zamawiającemu zakończenie robót, natomiast „inspektor nadzoru potwierdzi wpis kierownika budowy do dziennika budowy. Dokonanie tego potwierdzenia przez inspektora nadzoru lub upływ 7 dni od dokonania zgłoszenia przez wykonawcę stanowi podstawę pisemnego żądania od Zamawiającego dokonania czynności związanych z przeprowadzeniem odbioru końcowego robót”. W ust. 10 tego paragrafu zapisano, że odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu dokonywane będą na podstawie wpisu do dziennika budowy wykonawcy i odbierane przez inspektora nadzoru w ciągu trzech dni od daty ich wpisania.

Jednocześnie nie wprowadzono do umowy innych procedur dotyczących odbioru końcowego zadania czy odbioru robót podlegających zakryciu.

Zgodnie z przepisami art. 44 ust. 3 pkt 3 z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Realizacja powyższego zadania należała do pracowników Wydziału Komunikacji, Drogownictwa i Transportu, nadzór w tym zakresie sprawował były Naczelnik tego Wydziału.

• do zawartej z wykonawcą umowy w sprawie zamówienia publicznego nr WOR.272.8.2016 z dnia 28 czerwca 2016 r. wprowadzono istotną zmianę poprzez przesunięcie o 11 dni kalendarzowych umownego terminu realizacji zadania z naruszeniem przepisów art. 144 ust. 1 ww. ustawy – Prawo zamówień publicznych w związku z postanowieniami § 12 ust. 2.1. lit. b i ust. 2.5. oraz § 12 ust. 2.6 i ust. 5 - 8 umowy. Zgodnie z powołanym przepisem, zakazuje się istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.

Termin wykonania zamówienia był jednym z najistotniejszych elementów s.i.w.z., oferty oraz umowy o zamówienie publiczne, ponieważ stanowił element oceny wyboru najkorzystniejszej oferty. Mianowicie w s.i.w.z. zamawiający jako jedno z kryteriów oceny ofert wskazał termin wykonania zamówienia, z wagą 20 %. Sposób obliczania punktów dla tego kryterium opisano w s.i.w.z. następująco:

- 20 punktów otrzyma wykonawca, który zaoferuje wykonanie zadania do 15 sierpnia 2016 r.,*
- 10 punktów – wykonanie zadania do 31 sierpnia 2016 r.,*
- 0 punktów – wykonania zadania do 15 września 2016 r.*

Wszyscy czterej wykonawcy ubiegający się o niniejsze zamówienie, w tym także wykonawca, z którym zawarto umowę w sprawie zamówienia publicznego, zaoferowali wykonanie zamówienia do 15 sierpnia 2016 r., za co otrzymali maksymalną liczbą 20 punktów. Ostateczna ocena przedstawiała się następująco:

- oferta najkorzystniejsza, oznaczona nr 4 (oferta wykonawcy, z którym następnie zawarto umowę w sprawie zamówienia publicznego): 100 pkt, w tym: cena 80 pkt i termin wykonania 20 pkt,*
- oferta nr 1 oceniona została na 99,08 pkt (cena: 79,08 pkt, termin wykonania: 20 pkt),*
- oferta nr 2 oceniona została na 93,40 pkt (cena: 73,40 pkt, termin wykonania: 20 pkt).*
- oferta nr 3: 88,09 pkt (cena: 68,09 pkt, termin wykonania: 20 pkt).*

Jak wynika z powyższego, dla kryterium „termin wykonania” wszyscy wykonawcy otrzymali po 20 punktów, za zaoferowanie wykonania zadania do 15 sierpnia 2016 r.

W ramach realizacji zamówienia zamawiający na wniosek wykonawcy przesunął ww. umowny termin wykonania robót o 11 dni, na mocy aneksu nr 1 z dnia 9 sierpnia 2016 r. do umowy nr WOR.272.8.2016 z dnia 28 czerwca 2016 r., tj. z dnia 15 sierpnia 2016 r. do na dzień 26 sierpnia 2016 r. W sytuacji zaoferowania terminu realizacji zadania do 26 sierpnia 2016 r., na etapie oceny oferty wykonawca otrzymałby przy kryterium terminu wykonania zamówienia jedynie 10 punktów, co w konsekwencji dałoby wykonawcy trzecie miejsce w rankingu ofert najkorzystniejszych.

Strony wprowadzając zmianę umowy na mocy ww. aneksu nr 1 powołały się na zapis § 12 ust. 2.1. lit. b i ust. 2.5. umowy, zgodnie z którym zmiana terminu realizacji umowy może nastąpić ze względu na okoliczność wystąpienia warunków atmosferycznych uniemożliwiających prowadzenie robót budowlanych, prowadzenie prób i sprawdzeń, dokonywania odbiorów, a nadto inne przyczyny zewnętrzne niezależne od zamawiającego oraz wykonawcy skutkujące niemożliwością prowadzenia prac. Pismem z dnia 8 sierpnia 2016 r. (wpływ do kancelarii Starostwa Powiatowego w dniu 11 sierpnia 2016 r., tj. dwa dni po podpisaniu aneksu nr 1), wykonawca zwrócił się do zamawiającego o przedłużenie terminu realizacji zamówienia, argumentując, że „(...) w trakcie realizacji umowy wystąpiły niezależne od Wykonawcy, niemożliwe do przewidzenia na etapie składania oferty okoliczności powodujące obiektywną niemożliwość wykonania zamówienia w ustalonym terminie”. W uzasadnieniu wykonawca podaje: „Z uwagi na powyższe należy wskazać, iż w trakcie realizacji przedmiotowego zamówienia zaistniały niemożliwe do przewidzenia przyczyny zewnętrzne niezależne od Zamawiającego oraz Wykonawcy skutkujące niemożliwością prowadzenia prac. Potwierdza to fakt, iż w trakcie prowadzenia prac została przebudowana istniejąca sieć wodociągowa ze względu na zły stan techniczny przez zarządcę sieci, wskutek tego nasza firma nie mogła realizować prac. (...) kolejną przesłanką aby wydłużyć termin wykonania prac są złe warunki atmosferyczne, które doprowadziła do zalania koryta i braku możliwości kontynuowania robót. Z uwagi na powyższe uprzejmie wnoszę jak na wstępie o przedłużenie terminu realizacji umowy aby ukończyć w/w inwestycje zgodnie z założeniami Inwestora”.

Zapisy § 12 ust. 2.1. lit. b i ust. 2.5. umowy, przytoczone w aneksie nr 1 jako prawidłowa podstawa dokonania istotnej zmiany umowy, polegającej na przesunięciu terminu realizacji zamówienia nie mogą zostać rozpatrzone w oderwaniu od pozostałych zapisów umowy. Mianowicie zgodnie z § 12 ust. 2.6 umowy, w przypadku wystąpienia którejkolwiek z okoliczności uzasadniających przesunięcie terminu wykonania umowy, termin ten może ulec odpowiedniemu przedłużeniu, o czas niezbędny do zakończenia wykonywania jej przedmiotu w sposób należyty, nie dłużej jednak niż o okres trwania tych okoliczności. W ustępie 6 tego paragrafu wskazano, że „Warunkiem dokonania zmian (...) jest złożenie wniosku przez stronę inicjującą zmianę zawierającego: opis propozycji zmian, uzasadnienie zmian (...) opis wpływu zmiany na termin wykonania umowy. W kolejnym ustępie tego paragrafu (ust. 7) zapisano, że „Wykonawca nie będzie uprawniony do przedłużenia terminu wykonania umowy (...), jeżeli konieczność dokonania zmiany została spowodowana przez jakikolwiek błąd lub opóźnienie ze strony Wykonawcy.”. I dalej w ust. 8: „Wykonawca nie będzie uprawniony do przedłużenia terminu wykonania umowy (...) jeżeli konieczność dokonania zmiany została spowodowana złą organizacją i planowaniem prac lub brakiem koordynacji prac podczas realizacji zadania”.

W złożonym wniosku wykonawca nie wskazał, w jakim terminie nie mógł prowadzić robót ze względu na warunki atmosferyczne, a w jakim terminie ze względu na wykonywanie robót przez inny podmiot. Jeżeli wykonawca nie mógł prowadzić robót, to również inny podmiot nie mógł ich wykonywać, niemożność musiałaby być bowiem obiektywna a nie wynikająca z przyczyn leżących po stronie wykonawcy (nie wiadomo czy „zalanie koryta” nastąpiło z przyczyn obiektywnych czy z przyczyn leżących po stronie wykonawcy). Przedłużenie terminu wykonania umowy mogło nastąpić jedynie o okres trwania okoliczności uniemożliwiających realizację robót, okres ten należałoby zatem ustalić odrębnie dla każdej z przyczyn.

Ponadto, powołane przez wykonawcę przyczyny, które uwzględnił zamawiający, nie znajdują uzasadnienia w dokumentach; złych, uniemożliwiających prowadzenie robót budowlanych warunków atmosferycznych w żaden sposób nie potwierdził inspektor

nadzoru (podmiot zewnętrzny działający na podstawie umowy cywilnoprawnej). Inspektor nadzoru nie potwierdził też niemożliwości prowadzenia robót ze względu na realizację prac przez podmiot trzeci (wykonawca przebudowy sieci). W żadnym z sześciu protokołów z „rad budowy” (w których uczestniczyli inspektor nadzoru oraz były Naczelnik Wydziału Komunikacji, Drogownictwa i Transportu) nie dokonano jakiegokolwiek wzmianki o tego typu sytuacjach.

Również ze złożonych w trakcie kontroli wyjaśnień zamawiającego nie wynika, kiedy warunki atmosferyczne uniemożliwiały prowadzenie robót budowlanych profesjonalnemu wykonawcy. Na potwierdzenie argumentów o złych warunkach atmosferycznych zamawiający posiadał „raport doraźny nr 179/2016/1D z dnia 27.06.2016 r.”, który dotyczył okresu sprzed dnia przekazania wykonawcy terenu budowy, co miało miejsce dnia 29 czerwca 2016 r. (potwierdzono to odpowiednim protokołem). Zatem, warunki atmosferyczne z dnia 27 czerwca 2016 r. nie mogły mieć wpływu na realizację robót, którą rozpoczęto dwa dni później.

Argumenty wykonawcy dotyczące wykonywania robót przez podmiot trzeci (przebudowa sieci) również nie mogły mieć przymiotu „przyczyn zewnętrznych niezależnych od zamawiającego oraz od wykonawcy skutkujących niemożliwością prowadzenia prac”. Wykonawca w żaden sposób nie udowodnił, że nie mógł prowadzić prac w związku z wykonywaniem robót przez inny podmiot. Ponadto, w opisie przedmiotu zamówienia Zamawiający wyraźnie wskazał, że: „Przedsięwzięcie obejmuje przebudowę ulicy Dworcowej od skrzyżowania z ul. Słoneczną do skrzyżowania z ul. Wiejską. Długość odcinka to 1221,54 m. Na uzbrojenie ulicy składają się następujące sieci: podziemne: teletechniczna, wodociągowa, energetyczna oraz kanalizacyjna (...)”, a nadto zamawiający informował: „Z uwagi na występowania urządzeń podziemnych na przedmiotowym odcinku ul. Dworcowej należy wykonać przekopy kontrolne w celu zlokalizowania urządzenia. W przypadku stwierdzenia kolizji z istniejącymi sieciami uzbrojenia podziemnego należy albo wykonać roboty tak by tych kolizji uniknąć lub zabezpieczyć przed uszkodzeniem czy przebudować kolidujące uzbrojenie. Wszelkie prace budowlane w obrębie urządzeń podziemnych powinny być prowadzone pod nadzorem administratora urządzenia”.

Wykonawca miał zatem pełną wiedzę o istniejących sieciach podziemnych, jak również został poinformowany o swoich obowiązkach dotyczących ewentualnych kolizji z tymi sieciami. W związku z powyższym od profesjonalnego wykonawcy, działającego z należytą starannością, dodatkowo przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności, który posiada odpowiednią wiedzę o urządzeniach podziemnych należałoby oczekiwać, że potrafi tak zorganizować prace (ich harmonogram) aby wykonać zadanie w oferowanym przez siebie terminie. Zgodnie z postanowieniami § 12 ust. 7 i 8 umowy z wykonawcą, „Wykonawca nie będzie uprawniony do przedłużenia terminu wykonania umowy (...), jeżeli konieczność dokonania zmiany została spowodowana przez jakikolwiek błąd lub opóźnienie ze strony Wykonawcy.” a nadto „Wykonawca nie będzie uprawniony do przedłużenia terminu wykonania umowy (...) jeżeli konieczność dokonania zmiany została spowodowana złą organizacją i planowaniem prac lub brakiem koordynacji prac podczas realizacji zadania”. Winę za złą organizację prac, w tym brak przewidywania ewentualnych komplikacji związanych z pracami (zabezpieczeniem) przy sieciach podziemnych, o czym wykonawca został przez zamawiającego poinformowany, ponosi wykonawca.

Ponadto, z protokołu z „rady budowy” z dnia 8 lipca 2016 r. wynika, że: „Omówiono wstępny zakres prac objęty dokumentacją projektową oraz zakres czasowo-rzeczowy wykonywanych prac” (w „radzie budowy” jako przedstawiciele zamawiającego wzięli udział: były Naczelnik Wydziału Komunikacji, Drogownictwa i Transportu Starostwa

Powiatowego w Lublińcu oraz inspektor nadzoru), zatem czynności „omówienia” nastąpiły w 9 dni po przekazaniu placu budowy (co miało miejsce na mocy protokołu z dnia 29 czerwca 2016 r.). Zatem, przez ten czas wykonawca nie przystąpił, z nieznanых powodów (trudno bowiem za takie uznać złe warunki pogodowe potwierdzone wg stanu na 27 czerwca 2016 r., tj. na dwa dni przed dniem przekazania placu budowy, co i tak nie potwierdza, że te złe warunki uniemożliwiały prowadzenie prac), do wykonywania robót budowlanych. Co więcej, wobec braku prowadzenia dziennika budowy, nie wiadomo kiedy wykonawca przystąpił do prac, 9 i 10 lipca 2016 r. wypadło bowiem w sobotę i niedzielę. Reasumując, w świetle postanowień umowy zawartej z wykonawcą, nie zachodziły przesłanki dokonania zmiany istotnych jej postanowień, tj. przesunięcia terminu zakończenia robót o 11 dni tym bardziej, że oferując termin wykonania zadania do 15 sierpnia 2016 r. wykonawca uzyskał korzyść, gdyż uzyskał maksymalną ilość punktów w ramach kryterium oceny ofert termin wykonania.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponoszą: p. Joachim Smyła – Starosta Lubliniecki oraz p. Tadeusza Konina – Wicestarosta jako osoby, które złożyły oświadczenie woli w aneksie nr 1 z dnia 9 sierpnia 2016 r. do umowy nr WOR.272.8.2016 z dnia 28 czerwca 2016 r.

- od wykonawcy zadania, do dnia zakończenia kontroli, nie wyegzekwowano gwarancji usunięcia wad i usterek obejmującej cały okres gwarancji, co było niezgodne z postanowieniami § 14 ust. 2 i ust. 3 w związku z § 15 umowy nr WOR.272.8.2016. z dnia 28 czerwca 2016 r. oraz w związku z art. 112 – Kodeksu cywilnego, zgodnie z którymi w celu należytego wykonania obowiązków z tytułu gwarancji jakości i rękojmi wykonawca miał dostarczyć zamawiającemu w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego robót, bezwarunkową, nieodwołalną, płatną na pierwsze żądanie gwarancję bankową lub ubezpieczeniową z terminem ważności od dnia jej wystawienia do ostatniego dnia obowiązującego okresu gwarancji i rękojmi, tj. na okres 60 miesięcy od daty odbioru końcowego przedmiotu umowy. Odbioru końcowego robót dokonano protokolarnie 17 października 2016 r., natomiast wykonawca dostarczył „Ubezpieczeniową gwarancję należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek” nr 32GG04/0373/16/0171 z 24 czerwca 2016 r., wystawioną przez towarzystwo ubezpieczeń, w której jako adresat gwarancji i beneficjent wynikających z niej uprawnień wskazana jest: Gmina Lubliniec, ul. Paderewskiego 5, 42-700 Lubliniec, natomiast w zakresie usunięcia wad i usterek gwarant określił, że jest ona ważna w terminie od 15 września 2016 r. do 30 września 2021 r. Ponadto, zgodnie z § 15 umowy, wykonawca udzielił zamawiającemu gwarancji jakości na roboty budowlane w terminie 60 miesięcy. Bieg terminu rozpoczyna się od daty odbioru końcowego przedmiotu umowy, zatem zgodnie z art. 112 Kodeksu cywilnego, termin gwarancji kończy się 17 października 2021 r.

Na mocy aneksu nr 1 z dnia 27 września 2018 r. do ww. gwarancji ubezpieczyciel dokonał zmiany beneficjenta gwarancji, z Gminy Lubliniec ul. Paderewskiego 5, 42-700 Lubliniec na Powiat Lubliniecki, ul. Paderewskiego 7, 42-700 Lubliniec. Jednocześnie, ubezpieczyciel stwierdził: „Pozostałe warunki określone w Ubezpieczeniowej gwarancji (...) usunięcia wad i usterek (...) nr 32GG04/0373/16/0171 z dnia 24.06.2016 r. nie ulegają zmianie.” Nadto, w piśmie gwaranta z 27 września 2018 r., adresowanego do Powiatu Lublinieckiego, o tytule: „Potwierdzenie skuteczności zobowiązania”. Gwarant potwierdził, że:

- od 15 września 2016 r. do 30 września 2021 r. zobowiązany jest do kwoty 47.727,44 zł do zapłaty na rzecz beneficjenta w przypadku nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek.

Jak zatem wynika z powyższych dokumentów, gwarancja z prawidłowo oznaczonym beneficjentem wystawiona została z datą 27 września 2018 r. a nadto, gwarant stwierdza jednoznacznie, że gwarancja usunięcia wad i usterek kończy się z dniem 30 września 2021 r.

Jak zatem wynika z powyższego, pomimo upływu prawie dwóch lat od dnia dokonania odbioru końcowego robót, tj. od dnia 17 października 2016 r., wykonawca konsekwentnie nie zrealizował swoich obowiązków wynikających z postanowień § 14 ust. 2 i ust. 3 w związku z § 15 umowy nr WOR.272.8.2016. z dnia 28 czerwca 2016 r., tj. nie przedłożył gwarancji usunięcia wad i usterek obejmującej cały okres jej udzielenia, tj. 60 miesięcy, dostarczony bowiem dokument gwarancji nie obejmuje okresu od 1 do 17 października 2021 r.

Odpowiedzialność za powyższe ponoszą: p. Joachim Smyła – Starosta Lubliniecki oraz p. Tadeusza Konina – Wicestarosta, jako osoby które złożyły oświadczenie woli w umowie nr WOR.272.8.2016 z dnia 28 czerwca 2016 r.

- pomimo faktu, że wykonawca nie przedłożył prawidłowej gwarancji usunięcia wad i usterek w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, obejmującej okres do dnia obowiązującej gwarancji tj. 60 miesięcy od 17 października 2016 r. do 17 października 2021 r., zaniechano naliczenia i wyegzekwowania kar umownych z tego tytułu, do czego zamawiający był uprawniony na podstawie postanowień §11 ust.1 lit. h w związku z § 14 ust. 2 i ust. 3 oraz § 15 umowy nr WOR.272.8.2016. z dnia 28 czerwca 2016 r. Powyższym naruszono art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w związku z art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 198 z późn. zm.), zgodnie z którymi ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów, natomiast dochody z kar są jednym ze źródeł dochodów własnych powiatu.

Jak wynika z powyższego, w myśl § 14 ust. 2 i ust. 3 w związku z § 15 umowy nr WOR.272.8.2016. z dnia 28 czerwca 2016 r., wykonawca zobligowany był do dostarczenia gwarancji usunięcia wad i usterek, obejmującej okres 60 miesięcy liczony od dnia 17 października 2016 r., tj. do dnia 17 października 2021 r. (wg reguł określonych w art. 112 Kodeksu cywilnego). Zgodnie z ww. postanowieniami umowy, wykonawca miał na powyższe 7 dni od dnia 17 października 2016 r. Termin zatem na dostarczenie gwarancji upłynął 24 października 2016 r. Tym samym, począwszy od dnia 25 października 2016 r. wystąpiła przesłanka naliczania kar umownych określonych w § 11 ust. 1 lit. h umowy, zgodnie z którym za nieprzedłożenie zamawiającemu gwarancji w terminie określonym w § 14 ust. 3 umowy (7 dni od daty dokonania odbioru końcowego robót) wysokość kary wynosi 0,1% wynagrodzenia brutto za każdy dzień opóźnienia. Wykonawca nie przedłożył stosownej gwarancji do dnia zakończenia kontroli tj. do dnia 28 września 2018 r., a gwarant w piśmie z 27 października 2018 r. potwierdził, że jego zobowiązanie z opisywanego tytułu kończy się z dniem 30 września 2021 r. Licząc zatem od dnia 25 października 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, wysokość kary umownej określona wg § 11 ust. 1 lit. h umowy (0,1% wynagrodzenia) wynosi: 1.590,91 zł za każdy dzień zwłoki, co po przemnożeniu przez 704 dni zwłoki daje 1.120.000,64 zł.

Odpowiedzialność za powyższe ponoszą: p. Joachim Smyła – Starosta Lubliniecki oraz p. Tadeusza Konina – Wicestarosta, w związku z brakiem realizacji postanowień umowy nr WOR.272.8.2016 z dnia 28 czerwca 2016 r.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Starostwa Powiatowego w Lublińcu biorącymi udział w realizacji zamówień publicznych w zakresie:

- egzekwowania zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zgodnie z art. 94 ust. 3 w związku z art. 147 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.),
- egzekwowania zabezpieczenia usunięcia wad i usterek zgodnie z zawartymi umowami, stosownie do art. 140 ust. 1 ww. ustawy – Prawo zamówień publicznych,
- zatrzymania wadium zgodnie z art. 46 ust. 5 ustawy – Prawo zamówień publicznych,
- wykonania obowiązków wynikających z postanowień zawartych umów zgodnie z ich treścią, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.),

mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

Wniosek nr 2

Rozważyć naliczenie kar umownych z tytułu braku przedłożenia prawidłowej gwarancji usunięcia wad i usterek w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, na rzecz wykonawcy realizującego zadanie na podstawie umowy nr WOR.272.8.2016. z dnia 28 czerwca 2016 r., mając na uwadze postanowienia §11 ust.1 lit. h w związku z § 14 ust. 2 i ust. 3 oraz § 15 tej umowy, a także przepisy art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) w związku z art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1530 z późn. zm.).

- *W zakresie przeprowadzonego w październiku 2016 r. postępowania w trybie przetargu nieograniczonego o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Zimowe utrzymanie dróg powiatowych, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych i parkingów na terenie Powiatu Lublinieckiego w okresie 2016/2017 r.” zaniechano zachowania w dokumentacji przez okres 4 lat załącznika do protokołu postępowania, tj. oświadczenia członka komisji przetargowej o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.).*

Powyższym naruszono art. 97 ust. 1 ww. ustawy, zgodnie z którym zamawiający przechowuje protokół wraz z załącznikami przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność.

Zarządzeniem Nr 22/2014 Starosty Lublinieckiego z dnia 16 kwietnia 2014 r. powołana została stała, pięcioosobowa komisja przetargowa do przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych w Starostwie Powiatowym w Lublińcu. W treści regulaminu pracy komisji przetargowej stanowiącego załącznik nr 1 do ww. zarządzenia przyjęto, że członkowie komisji oraz inne osoby wykonujące czynności

w danym postępowaniu składają pisemne oświadczenie o zaistnieniu lub braku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, niezwłocznie po powzięciu informacji dających podstawę do jego złożenia. Odebranie od członków komisji ww. oświadczeń należało do zadań przewodniczącego komisji przetargowej.

Z protokołu komisji przetargowej z otwarcia ofert dnia 19 października 2016 r. oraz pkt 20 protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego (zatwierdzonego 21 października 2016 r.) wynika, że w pracach dot. ww. postępowania uczestniczyło trzech członków komisji przetargowej. Przedłożona dokumentacja przetargowa nie zawierała oświadczenia, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ww. ustawy, członka komisji przetargowej – b. Naczelnika Wydziału Komunikacji, Drogownictwa i Transportu Starostwa Powiatowego w Lublińcu.

Wyjaśniono, że przedmiotowe oświadczenie zostało złożone i odebrane w chwili przeprowadzania czynności otwarcia ofert złożonych w postępowaniu a jego brak w dokumentacji z postępowania jest spowodowany „zawieruszeniem się wspomnianego oświadczenia w innych dokumentach, a nie jego niezłożeniem”. Do dnia zakończenia kontroli oświadczenie nie zostało przedłożone.

Prowadzenie dokumentacji postępowania oraz sprawowanie nadzoru nad protokołem postępowania, ofertami oraz wszelkimi innymi dokumentami związanymi z postępowaniem o udzielenia zamówienia publicznego- zgodnie z zakresem czynności należało do Naczelnika Wydziału Organizacji Starostwa Powiatowego w Lublińcu.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Lublińcu w zakresie dopełniania obowiązków gwarantujących spełnianie wymogu art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

- W dniu 22 grudnia 2016 r. z wykonawcą zadania pod nazwą „Bieżące utrzymanie dróg powiatowych w roku 2017” wyłonionym w trybie przetargu nieograniczonego zawarto umowę nr WOR.272.17.2016, w innej treści niż wynikało to z postanowień oferty. Według postanowień umowy zapłata za wykonane roboty następowała w terminie 21 dni od dnia wystawienia faktury przez wykonawcę. W ofercie wykonawca zaproponował termin płatności wynoszący 30 dni. W umowie tej zapisano również, że wykonawca udzieli zamawiającemu gwarancji na wykonane roboty na okres 12 miesięcy liczonych od daty odbioru końcowego każdego z wykonanych elementów robót, podczas gdy zgodnie z ww. ofertą złożoną przez wykonawcę deklarowany okres gwarancji wynosił 18 miesięcy. Zarówno termin płatności, jak i okres gwarancji stanowiły jedne z kryteriów wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Naruszono tym art. 140 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.), zgodnie z którym zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy jest tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie.

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez Starostę Powiatu Lublinieckiego, przyczyną powstania różnic pomiędzy postanowieniami umowy a treścią oferty była oczywista omyłka pisarska której powstanie nie było umyślnym działaniem Zamawiającego.

Umowę z wykonawcą podpisali: p. Joachim Smyła – Starosta Lubliniecki oraz p. Tadeusz Konina – Wicestarosta przy kontrasygnacie p. Jacka Fokczyńskiego – Skarbnika Powiatu Lublinieckiego.

Wniosek nr 4

Zawierać umowy na wykonanie zamówień publicznych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 ze zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami przygotowującymi projekty tych umów, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W latach 2014 - 2018 (do sierpnia) przekazano na rachunek banku kwotę 2.387.513,16 zł tytułem spłaty za poręczone przez Powiat Lubliniecki zobowiązania Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Lublińcu, pomimo braku podstaw do dokonania tego wydatku. Naruszono tym art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w związku z pkt 4 umowy poręczenia z 10 listopada 2006 r. oraz pkt 3 umów poręczenia : z dnia 8 grudnia 2006 r., z dnia 1 lutego 2007 r.*

Zgodnie z ww. przepisem, jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Natomiast we wskazanych postanowieniach umów Powiat Lubliniecki oświadczył, że jeżeli SP ZOZ w Lublińcu, tj. Dłużnik nie wywiąże się terminowo ze swoich zobowiązań wobec Banku, Powiat Lubliniecki (Poręczyciel) wykona zobowiązania wynikające z poręczeń poprzez zapłatę sumy zadłużenia w terminie 21 dni roboczych po otrzymaniu wezwania przez Bank.

Powiat Lubliniecki dokonywał spłaty poręczonych zobowiązań SPZOZ w Lublińcu przed upływem terminu spłaty przez SP ZOZ rat zobowiązań, wynikających z przyjętych harmonogramów (do umowy kredytu i porozumień). Zobowiązania, których termin płatności przypadał na ostatni dzień poszczególnych miesięcy, były spłacane przez Powiat Lubliniecki każdorazowo z wyprzedzeniem, tj. przed określonym w harmonogramie terminem płatności, po złożeniu przez SP ZOZ w Lublińcu comiesięcznych wniosków, wraz z uzasadnieniem o braku możliwości dokonania spłat zobowiązań ZOZ wobec ww. Banku. Bank przed upływem terminu płatności przekazywał informację (drogą elektroniczną) o wysokości zobowiązań przypadających do spłaty na koniec danego miesiąca.

W powyższym trybie Powiat dokonał spłaty:

- w 2014 r. kwoty 635.616,86 zł (raty za styczeń – grudzień),
- w 2015 r. kwoty 434.340,56 zł (raty za: styczeń – sierpień oraz grudzień),
- w 2016 r. kwoty 577.105,07 zł (raty za styczeń – grudzień),
- w 2017 r. kwoty 370.390,54 zł (raty za styczeń – maj i za listopad – grudzień),
- w 2018 r. (do 30 czerwca) kwoty 277.885,30 zł (raty za styczeń – czerwiec), a do sierpnia 2018 r. kwoty 370.059,83 zł.

Powyższe wydatki wykazano w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za lata 2014- 2017 oraz na dzień kontroli za okres od stycznia do 30 czerwca 2018 r. w dziale 757 „Obsługa długu publicznego”, rozdziale 75704 „Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego”, § 802 „Wyплаты z tytułu gwarancji i poręczeń”, a od września 2016 r. § 803 „Wyплаты z tytułu krajowych poręczeń i gwarancji”.

WW. raty do wypłaty zostały zatwierdzone przez kierownika jednostki. Za prawidłową gospodarkę finansową Powiatu Lublinieckiego odpowiadał p. Joachim Smyła – Starosta Lubliniecki, stosownie do art. 53 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Wniosek nr 5

Przestrzegać zasad dokonywania wydatków w zakresie realizacji zobowiązań wynikających z udzielonych przez Powiat Lubliniecki poręczeń określonych w zawartych umowach poręczenia, mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- W 2015 r. Powiat Lubliniecki w umowie w sprawie kredytu w rachunku bieżącym wyraził zgodę na obciążenie rachunku przez Bank w celu spłaty jego zobowiązań z tytułu umowy. Powyższe było niezgodne z art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), zgodnie z którym w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.
W powyższej umowie z dnia 12 czerwca 2015 r. dotyczącej zaciągnięcia kredytu odnawialnego z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu zawartej z bankiem prowadzącym bankową obsługę budżetu, bank został uprawniony do pobierania bez dyspozycji Powiatu z rachunku bieżącego Powiatu środków pieniężnych z tytułu zadłużenia przeterminowanego.
W umowie tej postanowiono, że bank:
-należność z tytułu zadłużenia przeterminowanego (...) potrąci bez osobnego wezwania z pierwszych wpływów na rachunek bieżący niezależnie od dyspozycji Kredytobiorcy i przed wszystkimi innymi płatnościami w § 11 ust. tej umowy,
-pobierze z rachunku bieżącego prowadzonego na rzecz Kredytobiorcy środki pieniężne w przypadku niespłacenia wszelkich należności z tytułu Kredytu, do czego Kredytobiorca niniejszym upoważnia Bank w §17 tej umowy.
Zgodnie z § 6 ust. 1 umowy, zabezpieczenie kredytu stanowił weksel in blanco oraz deklaracja wekslowa wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji.
Zgodnie z wyjaśnieniami, przyjęcie przedmiotowych postanowień wynikało z przepisów ustawy – Prawo bankowe i tak skonstruowanej treści formularza umowy.
Ze strony Powiatu Lublinieckiego umowa została podpisana przez p. Joachima Smyłę – Starostę Lublinieckiego, p. Tadeusza Koninę – Wicestarostę Lublinieckiego, przy kontrasygnacie p. Jacka Fokczyńskiego – Skarbnika Powiatu Lublinieckiego.

Wniosek nr 6

Ustanawiać zgodne z prawem zabezpieczenie spłaty kredytu w rachunku bieżącym zaciąganego przez Powiat Lubliniecki, stosownie do art. 264 ust. 5

ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W latach 2014 - 2018 do dnia kontroli zaniechano ujęcia w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Lublińcu wartości 457 działek gruntu nabytych nieodpłatnie przez Powiat Lubliniecki na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego oraz Burmistrza Lublińca.*

Powyższym naruszono art. 4 ust. 1 i ust. 3 pkt 4, art. 20 ust. 1, art. 28 ust. 1 pkt 1 a oraz art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisów, jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Nieruchomości wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy według ceny rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

Zaniechanie ewidencji wartościowej gruntów było również niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 011 – Środki trwale zawartymi w załączniku nr 3 do:

- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.)

- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911).

Powyższe naruszało również zasady wyceny aktywów oraz zasady funkcjonowania konta 011 określone w obowiązującej w powyższym okresie polityce rachunkowości Starostwa Powiatowego w Lublińcu, przyjętej zarządzeniami Starosty Lublinieckiego w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości: Nr 25/2012 z dnia 28 maja 2012 r. ze zm., Nr 1/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. ze zm.

Powyższe działki zostały ujęte w ewidencji analitycznej środków trwałych, w grupie „0”- Grunty, prowadzonej ręcznie w formie ksiąg inwentarzowych wyłącznie ilościowo, bez wartości księgowej.

Przyczyną zaniechania wartościowego ujęcia w księgach rachunkowych działek gruntu było przekazywanie przez pracowników Wydziału Gospodarowania Nieruchomościami Skarbu Państwa i Gospodarki Mieniem wykazów nieruchomości przejętych nieodpłatnie bez ich wyceny. Jak wynika z udzielonych wyjaśnień, nie wykonywano operatów szacunkowych w celu ustalenia wartości ww. nieruchomości, które nie były przeznaczone do sprzedaży.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej należały do pracowników Wydziału Finansowego Starostwa Powiatowego w Lublińcu. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Jacek Fokczyński – Skarbnik Powiatu Lublinieckiego.

Wniosek nr 7

Dokonać wyceny nieruchomości przejętych w drodze decyzji administracyjnych oraz ująć je prawidłowo w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Lublińcu, stosownie do art. 4 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 28 ust. 1 pkt 1 a oraz art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.) oraz opisów konta 011 przyjętych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911) i w załączniku nr 3a do zarządzenia Starosty Lublinieckiego Nr 1/2018 z 2 stycznia 2018 r. (ze zm.) w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, a także wzmocnić nadzór nad pracownikami Starostwa Powiatowego w Lublińcu w zakresie wyceny i ujmowania gruntów w księgach rachunkowych, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2016 - 2018, do dnia kontroli w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Lublińcu operacje gospodarcze dotyczące odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych ewidencjonowano z pominięciem konta 240 „Pozostałe rozrachunki”.*
Powyższe było niezgodne z opisem do ww. konta, zawartym w załączniku nr 3 do:
  - *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.)*
  - *rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911).**Było to również niezgodne z zasadami ujmowania operacji określonymi w obowiązujących w powyższym okresie planach kont Starostwa Powiatowego w Lublińcu, przyjętych zarządzeniami Starosty Lublinieckiego w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości: Nr 25/2012 z dnia 28 maja 2012 r. ze zm., Nr 1/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. ze zm.*
W załączniku nr 3 do ww. rozporządzeń przyjęto, że konto 240 służy do ewidencji (...) zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201-234, a powstałe zobowiązania ujmują się na stronie Ma konta. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 240 powinna zapewnić ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów.
Z kolei w załączniku nr 3a do ww. zarządzeń Starosty Lublinieckiego dla konta 240 wskazano typowe operacje, w tym m.in. „Przelew zarachowanych zobowiązań: Wn – 240 / Ma – 101, 130, 135”.

W księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Lublińcu odpis na ZFŚS ujmowano w momencie przelewu środków na wyodrębniony rachunek ZFŚS na kontach: 405 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” w korespondencji z kontem 130 „Rachunek bieżący jednostki”.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, przyjęty sposób ewidencjonowania odpisów na ZFŚS był efektem interpretacji ww. przepisów, w tym przyjęcia, iż zgodnie z obowiązującą w Starostwie Powiatowym w Lublińcu polityką rachunkowości, odpis podstawowy na ZFŚS odnoszony jest w ciężar kosztów działalności jednostki w momencie przekazania środków na wyodrębniony rachunek funduszu z pominięciem konta 240.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej Starostwa Powiatowego w Lublińcu w zakresie odpisów na ZFŚS należały do Inspektora Wydziału Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Jacek Fokczyński – Skarbnik Powiatu Lublinieckiego.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Finansowego Starostwa Powiatowego w Lublińcu w zakresie ujmowania na koncie 240 operacji dotyczących ujmowania naliczonych odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, stosownie do opisów tego konta przyjętych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911) oraz w załączniku nr 3a do zarządzenia Starosty Lublinieckiego Nr 1/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. (ze zm.) w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

- *W jednostkowych sprawozdaniach Rb-Z – o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji sporządzonych wg stanu na: 31 grudnia 2014 r. i 31 grudnia 2015 r. zobowiązania z tytułu pożyczki zaciągniętej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach wykazano w kolumnie 5 (grupie I) zamiast w kolumnie 7 (grupie III).*

Powyższe było niezgodne z zasadami sporządzania ww. sprawozdania zawartymi w § 2 ust. 2 pkt 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, w układzie podmiotowym sprawozdania Rb-Z – prezentowane są zobowiązania wobec następujących wierzycieli (m.in.), tj.:

- w grupie I- wobec organów władzy publicznej, organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa, sądów i trybunałów, państwowych jednostek budżetowych oraz państwowych funduszy celowych, o których mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem funduszy wskazanych w grupie IV,

- w grupie III, wobec (m.in.) samorządowych osób prawnych, utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, przy czym zgodnie z art. 400 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 z późn zm.), wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są samorządowymi osobami prawnymi w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną powyższego była oczywista omyłka.

Zadania w zakresie przygotowywania danych do ww. sprawozdań należały do Zastępcy Głównego Księgowego – Inspektora Wydziału Finansowego Starostwa Powiatowego w Lublińcu. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Jacek Fokczyński – Skarbnik Powiatu.

Przedmiotowe sprawozdania podpisali: p. Joachim Smyła – Starosta Lubliniecki i p. Jacek Fokczyński – Skarbnik Powiatu Lublinieckiego.

W okresie objętym kontrolą Powiat Lubliniecki posiadał zobowiązania z tytułu pożyczki zaciągniętej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na podstawie umowy Nr 283/2013/325/OA/al/P z dnia 27 listopada 2013 r., tj. wg stanu na: 31 grudnia 2014 r. w wysokości 286.984,00 zł, 31 grudnia 2015 r. w wysokości 143.492,00 zł. Zobowiązanie zostało spłacone w 2016 r.

W okresie późniejszym Powiat Lubliniecki nie zaciągał pożyczek w WFOŚiGW w Katowicach.

W zakresie wydatków na podatek od nieruchomości:

- W latach 2016 - 2018 nieprawidłowo wykazywano w deklaracjach na podatek od nieruchomości stanowiących własność Powiatu Lublinieckiego położonych na terenie Gminy Lubliniec budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o wartości 30.000,00 zł. Skutkiem powyższego była zapłata podatku od nieruchomości zawyżonego o łączną kwotę 1.500,00 zł za okres od 2016 r. do czerwca 2018 r.

Naruszono tym art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w związku z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami, jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Wartość budowli wykazana w powyższych deklaracjach na podatek od nieruchomości dotyczyła parkingu przy budynku Powiatowego Centrum Usług Społecznych w Lublińcu przy ul. Sobieskiego 9. W budynku mają swoją siedzibę jednostki organizacyjne Powiatu Lublinieckiego, m. in. Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Część powierzchni jest wynajmowana na podstawie umów najmu, jednak nie zostały wydzielone miejsca parkingowe w celu korzystania przez najemców. W związku z powyższym nie można uznać parkingu jako związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Deklaracje w sprawie podatku od nieruchomości stanowiących własność Powiatu Lublinieckiego położonych na terenie Gminy Lubliniec w latach 2016 - 2018 sporządził

Zastępca Naczelnika Wydziału Gospodarowania Nieruchomościami Skarbu Państwa i Gospodarki Mieniem Starostwa Powiatowego w Lublińcu.

Wniosek nr 9

Zweryfikować prawidłowość sporządzonych deklaracji na podatek od nieruchomości stanowiących własność Powiatu Lublinieckiego położonych na terenie Gminy Lubliniec za lata 2016 - 2018 oraz sporządzić i złożyć korekty tych deklaracji w zakresie wykazanych wartości budowli, mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 3, art.1a ust.1 pkt 3, pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych:

- *W 2017 r. przyjęto jako prawidłowe rozliczenie dotacji w kwocie 19.347,00 zł udzielonej na prace konserwatorskie przy zabytku, pomimo że beneficjent dotacji nie przedłożył dokumentów potwierdzających ogólną wartość zrealizowanego zadania zgodnie z zawartą umową dotacji. Powyższym naruszono art. 126, art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami, dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.*

Przedmiotem umowy dotacji (nr w rejestrze umów 51/2016) z dnia 20 czerwca 2016 r. było dofinansowanie realizacji zadania pn. „Docieplenie dachu, jako dodatkowe zabezpieczenie dla zabytkowej więźby dachu oraz całej istniejącej budowli Plebanii Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Koszęcinie”. Kwotę dotacji ustalono w wysokości 19.347,00 zł. Całkowity koszt zadania wynosił 24.183,68 zł brutto, przy czym w umowie zapisano, że dotacja stanowi 80% całkowitych kosztów.

Do wniosku o udzielenie dotacji dołączono ofertę złożoną przez wykonawcę robót. Wartość robót wyceniono na kwotę 24.183,68 zł brutto z zaznaczeniem, że dokładne obmiary nastąpią po wykonaniu prac. Do rozliczenia dotacji przedłożono kserokopię faktury nr 3/11/16 z dnia 07.11.2016 r. wykonawcy za „docieplanie dachu jako dodatkowe zabezpieczenie dla zabytkowej więźby dachu oraz całej istniejącej budowli Plebanii Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Koszęcinie – budynek mieszkalny” na kwotę brutto 19.347,00 zł. W złożonym rozliczeniu dotacji wskazano, iż wartość ogólna zrealizowanego zadania wynosiła 24.183,68 zł, nie podano jednak jakie wydatki zostały poniesione ze środków własnych Dotowanego, skoro koszt robót wyniósł 24.183,68 zł.

Dokonując kontroli merytorycznej przedłożonego rozliczenia, nie zweryfikowano jaki był całkowity koszt zadania. Powyższa weryfikacja miałaby na celu ustalenie, czy udzielona dotacja stanowi faktycznie 80 % kosztów całkowity zadania. Zgodnie z art. 252 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.) dotacjami pobranymi w nadmiernej wysokości są dotacje otrzymane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w wysokości wyższej niż niezbędna na dofinansowanie

lub finansowanie dotowanego zadania. Natomiast, w myśl art. 252 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, pobrane w nadmiernej wysokości, podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia ww. okoliczności.

Zadania związane z rozliczaniem dotacji udzielonych na prace konserwatorskie przy zabytku wykonywał Kierownik Referatu ds. Kultury i Promocji.

Wniosek nr 10

Ponownie rozliczyć dotację udzieloną na podstawie umowy dotacji z 20 czerwca 2016 r. (nr w rejestrze umów 51/2016), a w przypadku stwierdzenia pobrania dotacji w nadmiernej wysokości, wyegzekwować ich zwrot do budżetu, mając na uwadze art. 252 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 252 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) oraz postanowienia umowy dotacji.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Starostwa Powiatowego w Lublińcu w zakresie rozliczania dotacji udzielonych na prace konserwatorskie przy zabytkach znajdujących się na terenie Powiatu Lublinieckiego wpisanych do rejestru zabytków, stosownie do art. 126, art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie wynagrodzeń pracowników:

- *W 2014 r. przyznano p. Jackowi Fokczyńskiemu – Skarbnikowi Powiatu Lublinieckiego dodatek specjalny bez wskazania okresu na jaki dodatek został przyznany. Naruszono tym art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1202 z późn. zm.), zgodnie z którym dodatek specjalny może być przyznany pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań.*

Dodatek przyznano pismem znak ZO.2160.23.2014 z dnia 25 listopada 2014 r. w kwocie 3.180,00 zł brutto na okres od 25 listopada 2014 r. do końca okresu zatrudnienia na stanowisku skarbnika. Wysokość dodatku zwiększono pismem znak RO.2160.9.2017 z dnia 29 sierpnia 2017 r. do kwoty 3.736,00 zł brutto na okres od 1 sierpnia 2017 r. do końca okresu zatrudnienia na stanowisku skarbnika. Pan Jacek Fokczyński został powołany na stanowisko Skarbnika uchwałą Rady Powiatu Lublinieckiego Nr 503/XXXIV/2009 z dnia 25 sierpnia 2009 r. W uchwale tej Rada Powiatu nie określiła czasu, na jaki Skarbnik został powołany, zatem dodatek ów został przyznany bez określenia terminu, do którego ma być wypłacany.

Pisma o przyznaniu oraz zwiększeniu dodatku specjalnego dla Skarbnika Powiatu podpisał p. Joachim Smyła – Starosta Powiatu Lublinieckiego.

- *W latach 2014 - 2016 p. Joachim Smyła – Starosta Powiatu Lublinieckiego przyznał jednemu pracownikowi Starostwa Powiatowego w Lublińcu dodatek specjalny na czas określony bez wskazania uzasadnienia okresowego zwiększenia obowiązków służbowych*

lub wskazania powierzonych dodatkowych zadań. Powyższe było niezgodne z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.). Stosownie do tego przepisu pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny.

Dodatek w wysokości 200,00 zł przyznawano w następujących okresach:

- 31.03.2014 r. na okres od 1.04.2014 do 31.03.2015 r.*
- 21.04.2015 r. na okres od 1.04.2015 do 31.12.2016 r.*
- 22.12.2015 r. na okres od 1.01.2016 do 29.02.2016 r.*
- 25.02.2016 r. na okres od 1.03.2016 do 31.12.2016 r.*

Z wyjaśnień udzielnych w trakcie kontroli wynikało, że osoba której przyznano dodatek specjalny wykonywała dodatkowe zadania, co powodowało zwiększenie jej obowiązków służbowych.

Natomiast, w pismach którymi przyznano te dodatki nie wymieniono zakresu zwiększonych obowiązków lub powierzonych zadań.

Zadania w zakresie prowadzenia spraw z zakresie kadr pracowników Starostwa należały do Kierownika Referatu ds. Osobowych.

Pisma o przyznaniu dodatku specjalnego dla pracownika podpisał p. Joachim Smyła – Starosta Powiatu Lublinieckiego.

Wniosek nr 12

Zapewnić prawidłowe przyznawanie dodatków specjalnych dla pracowników Starostwa Powiatowego w Lublińcu w zakresie terminu, do którego dodatki zostaną przyznane oraz w zakresie uzasadnienia ich przyznania, stosownie do art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1260 z późn. zm.).

- W okresie od lipca do września 2018 r. wypłacono wynagrodzenie dla Starosty Powiatu Lublinieckiego w wysokości niższej niż wynikało to z postanowień uchwały Nr 39/IV/2015 Rady Powiatu w Lublińcu z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia miesięcznego i przyznania dodatku specjalnego Staroście Lublinieckiemu.*

Zgodnie z przepisami art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1260 z późn. zm.) wynagrodzenie starosty ustala rada powiatu, w drodze uchwały. Z kolei zgodnie z 43 ww. ustawy, w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu pracy.

Stosownie do przepisu art. 84 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 917 z późn. zm.) pracownik nie może zrzec się prawa do wynagrodzenia ani przenieść tego prawa na inną osobę.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 lipca 2018 r. postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 936), na sesji Rady Powiatu w Lublińcu w dniu 20 czerwca 2018 r. poddano pod głosowanie projekt uchwały zmieniającej wysokość wynagrodzenia dla Starosty Powiatu Lublinieckiego z uwzględnieniem postanowień ww. rozporządzenia. Projekt uchwały nie został przyjęty.

Pismem z dnia 21 czerwca 2018 r. p. Joachim Smyła – Starosta Powiatu Lublinieckiego polecił wypłacać od 1 lipca 2018 r. wynagrodzenie dla Starosty Powiatu do limitu wynikającego z treści ww. rozporządzenia.

Wniosek nr 13

Podjąć działania w celu wypłaty wynagrodzenia dla Starosty Powiatu Lublinieckiego za okres od lipca do września 2018 r. w wysokości wynikającej z ówczesnie obowiązującej uchwały Nr 39/IV/2015 Rady Powiatu w Lublińcu z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia miesięcznego i przyznania dodatku specjalnego Staroście Lublinieckiemu, mając na uwadze przepisy art. 9 ust. 2 i art. 43 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1260 z późn. zm.) oraz przepis art. 84 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 917 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej